El nostre Cabanyal

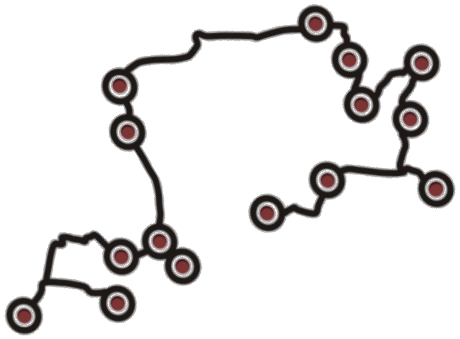

Ruta literària popular

pel barri del Cabanyal

Índex

Graella d'objectius.....p.3-5

Contextualització i justificació.....p.6

Definició de la proposta i destinataris.....p.7

Objectius didàctics.....p.8

Competències.....p.9

Continguts.....p.9-13

Situacio inicial i sensibilització p.14

Mòdul I. Treballem el passat.....p.15

Taller 1.....p.16

Taller 2.....p.17-18

Taller 3.....p.19-20

Taller 4.....p.21

Mòdul II. Ruta pel passat.....p.22

Mòdul III. Treballem el present.....p.23

Taller 1.....p.23

Taller 2.....p 24

Taller 3.....p. 25

Taller 4.....p.26

Mòdul IV. Ruta pel presen.....p.27

Avaluació.....p.28

Autoavaluació.....p.29

Bibliografia ….....p.30

Recursos materials.....p.30-31

Annexos.....p.32

Graella d'objectius i constinguts

	Objectius	Activitats (continguts)	Material	Sessions
Situació inicial	• Conèixer la història del Cabanyal des dels seus inicis fins l'època actual	• Xerrada col·lectiva sobre la història del Cabanyal (imatges i textos)	Imatges i textos	1
Producció inicial (sensibilització al tema)	• Conèixer l'estructura i els elements que componen una ruta/guia turística • Definir la nostra proposta: ruta històrica popular • Construir la història popular del Cabanyal	• Definició dels elements que ha d'incloure la nostra proposta: llocs emblemàtics, imatges i els personatges. • Col·loqui sobre la proposta: construcció de la història popular	Exemple d'una guia	1
Mòdul I Treballem el passat	• Conèixer els personatges/protagonistes de la nostra història • Extraure informació a partir de material audiovisual	• Visionat de vídeos dels testimonis • Comentari del material audiovisual en comú i extraure la informació rellevant • Redacció de la informació i selecció dels llocs emblemàtics	Material audiovisual	1
	• Conèixer els llocs emblemàtics a partir de textos i imatges: port, l'església de "Nuestra Señora de los Ángeles", rellotge de sol, balneari i la Llotja del peix	• Lectura dels contes i els textos històrics • Extracció de informació rellevant • Redacció de la informació extreta	Contes, imatges (fotografies) i textos històrics.	1-2
	• Conèixer les tradicions i senyes d'identitat del barri del Cabanyal a partir	• Comentari de les imatges en comú: deduir què poden contar les imatges (pintures	Fotografies, contes i pintures	1-2

	d'imatges, contes populars i pintures. • Extraure informació a partir d'elements gràfics	de Sorolla i fotografies de la pesca del Bou) • Contrastar la informació extreta de les imatges amb informació escrita • Lectura del conte popular sobre l'equip de futbol • Identificació de la informació útil per a la nostra proposta • Definició pròpia de les tradicions i senyes d'identitat (Bou, setmana santa marinera i ceràmica) • Eixida complementaria al museu Setmana Santa Marinera		
	• Definir i conèixer els elements bàsics dels textos descriptius • Estructurar la informació (lloc, personatges i tradicions) • Redactar un text descriptiu • Aprendre els elements lingüístics que componen un text descriptiu	• Presentació de l'estructura d'un text descriptiu (introducció i descripció dels elements) • Creació del text final amb imatges rellevants • Introducció als elements lingüístics que componen un text descriptiu	Exemple d'un text descriptiu,	2
Mòdul II Ruta al passat	• Veure un exemple de com es pot estructurar i vincular una ruta amb la informació extreta	• Fer la ruta: visita a tots els llocs nomenats a l'escrit • Geocatching i app mòbil	Tablets, rutes redactades	3
Mòdul III Treballem el present	• Crear els grups de treball • Conèixer i analitzar de forma crítica la situació actual en	• Lectura i debat sobre notícies i poemes protesta de l'actualitat • Explicació i selecció de la	Textos (poemes i noticies)	2-3

	la que es troba el barri del Cabanyal a partir de notícies i textos literaris • Definir la segona proposta: Ruta pel present	història que volen transmetre i dels personatges principals		
	• Situar la història en l'espai i definir als personatges • Planificar el recorregut • Seleccionar i recopilar tota la informació sobre els personatges, l'espai i el tema central	• Selecció dels llocs emblemàtics segons la història i els personatges que intervenen • Producció i recerca de la informació que inclouran en la ruta • Extracció i redacció de la informació rellevant	Ordinadors i mapa del barri	2-3
	• Redactar la guia de la ruta seguint l'estructura marcada per les parades • Elaborar-la utilitzant les TIC • Presentar i seleccionar els poemes • Planificar el discurs oral	• Creació d'un text amb tota la informació extreta, incloent imatges • Lectura dels poemes, cançons i textos i selecció d'algun per incloure'l a la ruta • Elaboració de la ruta a google maps	Poemes, cançons i imatges.	2-3
Mòdul IV(producció final) Ruta pel present	• Posar en pràctica la ruta	• Posada en pràctica de la ruta	Poemes i la ruta	3

Contextualització i justificació

Hem decidit realitzar la nostra proposta al barri del Cabanyal, perquè considerem que és un barri amb molta història, amb una lluita constant i amb la necessitat de ser escoltat i de lluitar pels seus drets.

És un barri mariner que guarda encara el sistema urbà derivat de les barraques, antigues vivendes típiques de la zona valenciana. És *un conjunt històric protegit de la ciutat de València, declarat Bé d'Interès Cultural en 1993.*

El Cabanyal es troba en aquesta situació a partir de que el Govern valencià va dissenyar un projecte de prolongar l'avinguda Blasco Ibáñez fins a la mar, això suposa la destrucció de més de 1600 vivendes al seccionar la població en dos meitats totalment aïllades. No sols es destrueix un Conjunt Històric amb edificacions centenàries tan emblemàtiques com la Casa dels bous i la Llotja de Pescadors, privant al poble valencià d'una dels seus senyes d'identitat i de la seua contribució a la Cultura Universal, sinó que es destrueix també un mode de vida, de relacions socials i humanes i una cultura. Per totes aquestes raons vam decidir fer la ruta pel Cabanyal.

Esta enfocada per a una escola del propi barri, volem amb açò que els propis veïns coneguen la seua pròpia història d'una forma personal, contada a partir de persones que formen part del barri. En concret la nostra proposta està feta per a l'escola Santiago Apòstol, una escola formada majoritàriament per alumnat d'ètnia gitana. Volem que aquest col·lectiu tant present en el barri estiga inclòs en la seua història i participe activament en la lluita.

Definició de la proposta i destinataris

La nostra proposta consta de l'elaboració de dues rutes literàries populars pel barri del Cabanyal, una pel passat i una altra pel present del barri. En aquestes rutes es farà un recull de llocs i fets importants que han definit la historia del Cabanyal des de vora mitjans del segle passat fins a l'actualitat.

Hem fet un treball de recerca i som conscients de que ja s'han dissenyat i posat en pràctica projectes que inclouen un contacte directe amb l'entorn i cultura del barri (rutes literàries, rutes històriques...), però sempre des d'una perspectiva llunyana, sempre estudiant i analitzant recursos i estructures arquitectòniques vinculades a grans autors i personatges clau d'una història i literatura universal i clàssica.

Nosaltres proposem una alternativa, crear una ruta a partir dels llocs significatius dels veïns del barri, des d'una perspectiva popular on els protagonistes i els personatges clau siguen els veïns del barri. Volem analitzar i crear literatura i història del poble i per al poble.

Així, hem elaborat una biblioteca i mediateca popular recopilant contes d'autors populars, textos elaborats per les plataformes actives del barri ("Salvem el Cabanyal"), fotografies fetes per veïns del barri, testimonis gravats en format audiovisual... (tot allò també recolzat en ocasions per obres d'autors clàssics com Sorolla i Renau), a partir de la qual l'alumnat haurà de construir, en primer lloc, una ruta pel passat i, finalment, haurà de realitzar eixa mateixa proposta i dur-la a la pràctica estudiant la situació actual.

En la ruta pel present s'inclourà una descripció de huit llocs ja escollits pel mestre/a. Aquestes descripcions les hauran d'elaborar a partir d'extraure informació del material que se'ls proporcionarà (imatges, fotografies, textos literaris i informatius...). L'objectiu d'aquest primer mòdul, que correspon a la primera fase del treball, és aprendre a analitzar material audiovisual i gràfic, identificar i extraure informació a partir de textos provinents de diferents àmbits, construir adequadament un text descriptiu i posar en pràctica la ruta (segon mòdul) per tal d'adquirir les ferramentes necessàries per a poder enfrontar-se a la següent fase del treball.

Aquesta fase posterior, que correspon al tercer mòdul de la seqüència, és on l'alumnat haurà de confeccionar la seua pròpia proposta, emprant les eines adquirides i estudiant aquesta vegada la situació actual en la que es troba el barri. En aquesta fase, a més d'analitzar, d'extraure informació i construir el seu text, hauran de fer

també el treball de recerca. L'objectiu és que l'alumnat busque informació del seu entorn, sensibilitzar-lo i estimular-lo per a que s'involucre i participe al seu barri, despertar el seu interès i curiositat per conèixer i investigar què està passant al seu voltant, fer-ho públic i, si és el cas, denunciar situacions injustes. A més, paral·lelament, el material que s'analitzarà està escollit amb la intenció de transmetre el missatge de protegir el seu entorn cultural i social, d'estimar-lo i cuidar-lo.

Aquesta proposta està destinada a dur-se a terme amb el grup de sisè de primària, una classe de vint-i-cinc alumnes de l'escola "Santiago Apòstol". Doncs la dificultat d'interpretar alguns dels elements que formen part del material escollit i, sobre tot el volum d'aquest, s'adequa més a un nivell de primària avançat. L'alumnat d'onze i dotze anys és capaç d'extraure informació, de relacionar-la i extrapolar-la a altres contextos i ja comença a entendre la concepció del temps. Per tant, creiem que, amb el material i el tema adequat, l'alumnat de sisè de primària és el receptor idoni per a aquesta proposta.

Objectius didàctics

1. Conèixer l'estructura i identificar els elements que componen una guia turística i aplicar-los en l'elaboració d'una ruta literària popular.
2. Extraure informació a partir de material audiovisual i d'elements gràfics
3. Definir i conèixer les nocions gramaticals i l'estructura dels textos descriptius, per tal d'aplicar aquests coneixements a la pròpia producció.
4. Seleccionar, recopilar i organitzar la informació rellevant sobre un tema en concret, situant-la en un espai i un temps.
5. Conèixer i analitzar de forma crítica la situació actual en la que es troba el barri del Cabanyal a partir de notícies i textos literaris
6. Conèixer la historia del Cabanyal des dels seus inicis fins l'època actual i construir la història popular del barri coneixent la situació actual recopilant tota la informació sobre els personatges que la protagonitzaran i l'espai que serà descrit.
7. Conèixer els llocs emblemàtics, les tradicions i senyes d'identitat del barri a partir de textos, imatges, contes populars i pintures

Competències

És coherent afirmar, per tant, que aquesta és una proposta interdisciplinària, doncs hi ha una clara connexió amb l'àrea d'història i plàstica al llarg de tots els tallers. Es treballen transversalment, a més dels valors de respecte i solidarització amb l'entorn esmentats a apartats anteriors, habilitats com és la interpretació i l'ús d'elements gràfics i topogràfics, que promouen el desenvolupament d'altres capacitats i competències a banda de la comunicativa i lingüística, com és la competència social i ciutadana i la del coneixement i interacció amb el món físic.

Aquestes habilitats, a més a més, es posen en pràctica de forma col·laborativa, per tant, l'alumnat, a més d'aprendre a treballar en equip, a coordinar, relacionar-se i cooperar, aprèn a planificar, prendre decisions, elegir amb criteri... es potència doncs la competència d'autonomia i iniciativa personal i, seguint en l'àmbit de desenvolupament personal, es treballa també la competència per a aprendre a aprendre, ja que l'alumnat es fa conscient de les capacitats d'aprenentatge, fa ús d'estratègies per tal d'aconseguir, en aquest cas, extraure la informació necessària.

A més a més, es fa ús de recursos TIC, no només de forma passiva, es a dir, l'alumnat no es limita a analitzar i interpretar informació transmesa a partir de suports audiovisuals (vídeos, imatges...), sinó que els utilitza en la pràctica per a completar la informació obtinguda i elaborada, els dóna un ús amb un sentit pràctic a més de que resulta atractiu. Així doncs, es treballa el tractament de la informació i la competència digital.

Per últim i per descomptat es fa també una gran referència a la competència cultural i artística, per la fort presència d'elements artístics, històrics i culturals al llarg de tota la seqüència. Es potencien habilitats de pensament, sensibilitat i sentit estètic durant totes les fases de la proposta, a més d'apreciar el fet cultural i artístic de l'entorn.

Continguts

Bloc 2. Parlar, escoltar i conversar

1. Participació activa i cooperadora en interaccions espontànies pròpies de la vida quotidiana i de l'activitat d'aula (conversació, discussió informal, planificació d'una activitat...) i en altres més formals i dirigides (assemblea, debat, dilema moral,

enquesta, entrevista...), a través d'un discurs ordenat i coherent, amb actitud de cooperació i de respecte en situacions d'aprenentatge compartit, amb interés per expressar-se amb entonació i pronunciació adequades; amb la finalitat d'arreplegar i d'intercanviar informació, resoldre conflictes, arribar a acords, manifestar les seues pròpies opinions o planificar accions conjuntes

2. Coneixement, ús i respecte de les estratègies i de les normes per a l'intercanvi comunicatiu com a instrument de comunicació: escolta atenta, exposició clara, respecte del torn de paraula, per mitjà de la participació i les aportacions, el control de la impulsivitat, el comentari oral, el juí personal i el respecte per les sensacions, experiències, idees, opinions i coneixements dels altres i amb atenció a les fórmules de cortesia

3. Comprensió de textos orals amb seqüències narratives, descriptives, informatives i persuasives (com notícies, entrevistes, reportatges infantils, debats o comentaris d'actualitat) procedents dels mitjans de comunicació o d'Internet, captant el sentit global del text i les idees principals i secundàries, reconeixent les idees no explícites i valorant els continguts transmesos distingint informació d'opinió. Producció de tals textos per a oferir i compartir informació i opinió

4. Comprensió i producció de textos orals, tant de caràcter quotidià (explicacions de classe, treballs en equip, documentals, entrevistes, debats i converses entre iguals) com de caràcter més formal (narracions d'experiències personals, resums orals de textos, exposicions de coneixements i opinions, contes populars i descripcions senzilles) per a aprendre i per a informar-se.

6. Valoració de saber escoltar com a mitjà per a adquirir informació i aprenentatge

Bloc 3. Llegir i escriure

3.1. Comprensió de textos escrits

1. Comprensió de textos de la vida quotidiana amb una correcta correspondència entre fonemes i grafies (cartells, horaris, reglaments, catàlegs, fullets d'instruccions, correspondència, normes, convocatòries, plans de treball, receptes...) i dels mitjans de comunicació (webs infantils i juvenils, notícies, reportatges, cartes al director, entrevistes...) per a buscar informació, crear-se una opinió o actuar de forma adequada, amb atenció a la informació rellevant, a la situació i a la intenció comunicativa, i amb independència que es presenten en suport digital o en paper.

5. Estudi i anàlisi dels elements bàsics del discurs d'assaig o literatura d'opinió: l'exposició d'idees, l'argumentació... i aplicació d'estos coneixements a la comprensió i interpretació dels textos.

7. Ús de diferents tipus de biblioteques (d'aula, de centre, de barri o de localitat, virtuals) per a obtindre informació i models per a la producció escrita. Coneixement i respecte per les normes de funcionament, que promouen un ús cada vegada més autònom y responsable

8. Interpretació de sentits figurats i de significats no explícits en els textos, especialment en els dels mitjans de comunicació. Actitud crítica cap a les perspectives ideològiques que suposen qualsevol tipus de discriminació.

Bloc 3. Llegir i escriure

3.2. Composició de textos escrits

1. Coneixement i ús dels elements bàsics dels textos (silueta, organització, recursos lingüístics específics...) i la seua aplicació en la comprensió i en la producció

2. Producció de textos escrits propis de la vida social de l'aula, com a consolidació del sistema lectoescriptor per a comunicar coneixements, experiències i necessitats (normes, notes, cartes, notícies, treballs d'aula...) d'acord amb les característiques pròpies d'estos gèneres

3. Composició de textos d'informació i d'opinió propis dels mitjans de comunicació social (en particular la premsa local) sobre fets i esdeveniments que resulten significatius amb especial incidència en la notícia, l'entrevista, la ressenya de llibres o de música, la carta al director…, en mitjans de l'àmbit escolar i de la premsa local, en situacions reals o simulades

4. Elaboració de textos per mitjà de llenguatge verbal i no verbal (il·lustracions, imatges, gràfics...) amb intenció informativa: cartells, còmics, anuncis.. DECRET 111/2007 25

5. Coneixement de l'estructura dels textos propis de l'àmbit acadèmic, social, cultural i d'interrelació amb l'entorn (qüestionaris, enquestes, resums, esquemes, informes, descripcions, explicacions…) i aplicació de tals coneixements a la comprensió i composició de textos

6. Ús de les estratègies bàsiques en la producció de textos: planificació (concreció de la intenció comunicativa i del destinatari, del tipus de text, de l'organització del contingut...), redacció de l'esborrany i avaluació i revisió del text per a millorar-lo

7. Coneixement dels elements bàsics dels discursos narratius, explicatius, argumentatius, descriptius, informatius i persuasius (estructura, sentit global, intenció...) i la seua aplicació en la comprensió i en la producció

Bloc 4. Educació Literària

1. Coneixement, identificació i lectura guiada de diferents mostres de textos literaris: literatura tradicional oral i escrita (faules, llegendes, cançons populars, auques...); adaptacions d'obres clàssiques o mostres de literatura actual o de literatura infantil, tant del gènere narratiu (contes, biografies, autobiografies, novel·la realista, d'aventures, de misteri, de ciència-ficció, de fantasia) com d'altres gèneres com el teatre o la poesia, en paper i en suport audiovisual i informàtic.

Bloc 5. Coneixement de la Llengua

3. Anàlisi de la importància del context en el discurs (oral i escrit) i identificació dels components de la situació comunicativa; exploració de seqüències textuals per a localitzar les marques lingüístiques que representen estos components i per a reconéixer les estructures narratives, instructives, descriptives i explicatives, tant en la comprensió com en la composició

4. Observació i comparació en les seqüències textuals de les formes lingüístiques i de les estructures sintàctiques que fan el missatge adequat a la situació comunicativa

6. Consideració de la coherència i la cohesió textual (causa, conseqüència, finalitat, contradicció, condició…) com imprescindibles per a l'organització del discurs. Descobriment i domini dels mecanismes i recursos lingüístics bàsics per a assegurar-les, especialment la inserció i coordinació d'oracions en el text explicatiu

9. Explicitació de coneixements gramaticals que es dominen implícitament. Consolidació de nocions gramaticals, lèxiques, fonològiques i ortogràfiques adquirides en cicles anteriors. Descobriment i noves incorporacions. Aplicació d'estos coneixements a la pròpia producció discursiva

– Classes de paraules: nom (individuals, col·lectius, concrets i abstractes), verb i adjectiu. Enllaços: preposició, adverbi, conjunció, pronoms, articles i interjeccions

– Tipus d'enunciats: declaratiu, interrogatiu, exclamatiu, imperatiu i exhortatiu

14. Ampliació del domini del vocabulari a través de l'aprenentatge incidental en la lectura, la discussió col·lectiva i l'ús eficaç del diccionari

Bloc 6. La llengua com a instrument d'aprenentatge

1. Comprensió i producció de textos orals, tant de caràcter quotidià com de caràcter més formal per a aprendre i per a informar-se

2. Participació com a oient en intervencions orals formals (exposicions de la mestra o mestre, xarrada d'un visitant expert, visita d'una autora o autor...) amb la finalitat de rebre informacions d'interés o de conéixer les opinions d'un personatge

3. Ús de les estratègies adequades en situació d'escolta específiques del llenguatge oral com a instrument d'aprenentatge: mantindre l'atenció, comportar- se de manera adequada durant l'exposició, prendre notes i dades i participar activament en el col·loqui .

6. Valoració dels mitjans de comunicació social com a instrument per a aprendre i per a accedir a informacions i experiències d'altres persones i com a instrument bàsic en la formació com a ciutadans

7. Ús de documents videogràfics i sonors com a mitjà d'obtindre, seleccionar i relacionar amb progressiva autonomia, informacions rellevants per a ampliar els aprenentatges

8. Comprensió de textos de l'àmbit escolar produïts amb finalitat didàctica o d'ús social per a aprendre i per a informar-se

11. Interés pels textos escrits com a font d'informació i aprenentatge i com a mitjà de comunicació d'experiències i de regulació de la convivència

13. Coneixement de l'estructura dels textos propis de l'àmbit acadèmic (qüestionaris, enquestes, resums, esquemes, informes, descripcions, explicacions…) i aplicació d'estos coneixements a la seua comprensió

15. Ús de les estratègies bàsiques en la producció de textos: planificació (concreció del tipus de text i del destinatari, recerca d'informació i organització dels continguts, decisió sobre les il·lustracions...), redacció de l'esborrany i avaluació i revisió del text per a la seua millora.

Situació inicial i sensibilització

Per començar la proposta es dedicarà **una sessió** per a introduir el tema a l'alumnat. Primerament, es farà un col·loqui de manera oral on l'alumnat haurà d'anar contant que és el que saben del seu barri, quins fets de gran importància han ocorregut al llarg dels anys, quins personatges famosos apareixen, etc. Les mestres aniran complementant la informació aportada pels alumnes i les alumnes de manera que, finalment, es tindrà una base del que és la història tradicional del Cabanyal.

Per a explicar la segona part de la proposta se'ls mostrarà una guia turística típica, formada per les imatges, els títols i la descripció objectiva del monument que s'està presentant. Una vegada tingen clara l'estructura, se'ls explicarà que aquest no és el tipus de guia que busquem per a realitzar el nostre projecte, continuarà tenint la estructura de títol, imatge i descripció, però la nostra guia va més enllà, se'ls explicarà que no faran una descripció objectiva de com és l'edifici i per a què s'utilitzava, ho faran des d'una mirada personal, una descripció subjectiva i el que ha suposat o suposa aquest lloc per als veïns o per a la persona que protagonitzarà la ruta, a més s'inclouran diferents textos literaris adequats a les parades que es facen. D'aquesta manera s'anirà creant una història popular de l'interès dels xiquets i del veïnat amb l'afegit dels textos literaris.

En aquest punt ja tindran una idea del que s’anirà fent i com s'anirà creant la proposta, ja saben quina és la història del Cabanyal i l'estructuració d'una guia turística, la qual adoptaran a la seua pròpia proposta.

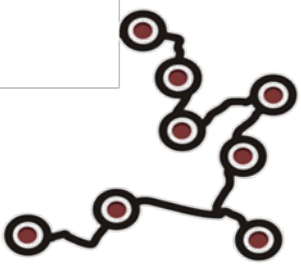

Ruta

8 llocs amb
8 descripcions literàries

Informació preliminar als tallers: material per a l'alumnat

Per a poder dur a terme tots els tallers proposats en aquest mòdul, se'ls proporcionarà una fitxa que hauran de conservar i anar omplint des del primer taller fins al tercer a partir de tota la informació que aniran analitzant i interpretant.

Aquesta fitxa, que es pot trobar al quadern de l'alumne, només comptarà amb huit espais, corresponents als huit llocs que es treballaran, reservats per a recopilar la informació que s'anirà elaborant en classe de manera col·laborativa. No obstant, cada alumne serà responsable d'anar recollint i plasmant de forma esquematitzada (amb l'ajuda de la mestra o mestre i la pissarra) tota la informació i les idees que vagen sorgint al llarg de les sessions dedicades a cada taller. Doncs, serà aquest esquema i tot allò que l'alumne haja sigut capaç de reproduir, l'eina o suport del que s'hauran de fer servir per a poder posteriorment elaborar el seu propi text descriptiu, el qual llegiran en veu alta en cada parada de la ruta.

Així doncs, passem a descriure els tallers que formaran part d'aquest primer mòdul on es treballaran les fases i es dotarà a l'alumnat de les estratègies i les ferramentes per a poder estructurar de manera correcta un text descriptiu acompanyat d'imatges adequades al seu contingut.

Taller 1: Extracció d'informació a partir de formats audiovisuals

- Material:
  - Testimonis audiovisuals
- Procediment:
  - Esquema conjunt
  - Fitxa per recopilar i estructurar la informació
- Temporalització :1 sessió
- Resultat:
  - Fitxa amb informació sobre el port i el camp de futbol

Aquest taller consta del visionat de dos vídeos de dos testimonis: el de Pepiqueta Ferrer i Domingo Casaña, un veí i una veïna del Cabanyal que parlen de la seua infantessa, d'experiències en relació a llocs significatius per a ells i valorats des d'una òptica propera i emotiva a través d'un discurs ple d'enyorances, records i descripcions, les quals adopten un caràcter singular i subjectiu. (anex 1)

Es mostrarà únicament un fragment específic d'aquestos vídeos on, particularment, Domingo Ferrer descriu les activitats i elements que recorda del port durant els anys seixanta: la pesca de la clòtxina, les barques dels pescadors... en definitiva fa referència a la història marítima i, finalment, a l'equip del Cabanyal: el llevant U.D. ,del qual conta algunes anècdotes.

Hauran de prestar especial atenció a aquest material audiovisual, ja que, alhora hauran d'identificar de **quins llocs** del Cabanyal estan parlant i extraure la informació on s'indique quines són les **característiques** d'aquestos llocs dels que es fa menció. Aquesta informació hauran de recopilar-la a la fitxa esmentada a l'apartat anterior.

Al concloure el vídeo i per tal d'assegurar-se de que l'alumnat haja sigut capaç d'extraure la informació necessària, la mestra o el mestre recollirà al menys la informació més rellevant a la pissarra, la qual serà elaborada a partir de les intervencions de l'alumnat

Per a dur a terme aquest taller es dedicarà una sessió, al termini de la qual l'alumnat haurà omplert el nom de dos llocs concrets amb la seua corresponent informació: el PORT, i el CAMP DE FUTBOL.

Taller 2: Extracció d'informació a partir de textos descriptius, contes i cartells

- Material:
  - Textos descriptius
  - Cartell de Renau
  - Contes populars "Les Gildes" i "El Trampolí"
- Procediment:
  - Preguntes de comprensió lectora
  - Recopilar i estructurar la informació
- Temporalització :2 sessions
- Resultat:
  - Fitxa amb informació sobre l'església "*Nostra Senyora dels Àngels", la llotja, la "Casa dels Bous"* i el balneari *"Les Arenes"*

Durant dues sessions s'oferirà un recull de textos expositius, contes i cartells, material a partir del qual l'alumnat haurà de realitzar la mateixa tasca que al taller anterior: extraure informació per a omplir la fitxa, en aquesta ocasió partint de l'anàlisi de diversos suports.

En la **primera sessió**, es llegirà un conte popular anomenat "Les Gildes" elaborat per un autor anònim, veí del Cabanyal. En aquest conte breu l'autor nomena l'església "NOSTRA SENYORA DELS ÀNGELS", un monument significatiu per al barri per els esdeveniments que es celebren, com per exemple les processons de la Setmana Santa Marinera on les vertaderes protagonistes són les Gildes, un personatge molt representatiu d'aquestes festes. (anex 2)

L'altre conte breu que es llegirà serà "Trampolí", un conte d'un autor no conegut, també veí del Cabanyal on descriu el BALNEARI LES ARENES i les activitats que allí es realitzaven. Aquest s'acompanyarà amb el cartell de Renau, el qual a més es troba a la parada del tramvia "Les Arenes". (anex 3)

Per tal de que l'alumnat puga extraure tota la informació, al acabar la lectura de cada conte, haurà de contestar individualment preguntes de comprensió lectora, les quals es troben al quadern de l'alumne.

Finalment, després de llegir i contestar les preguntes de l'últim conte, tota la classe analitzarà el cartell de Renau amb indicacions de la mestra o mestre. Aprendran doncs a fixar-se primer en els elements gràfics principals, després en els secundaris i, per altra banda, en el text i quina relació guarda amb la imatge. Al concloure l'exercici d'anàlisi, s'anotarà tota la informació que es puga deduir i complementar al text (s'observa un trampolí gran i elevat, per tanta ha de ser un balneari important per al barri i per a València...).

A continuació, **en la segona sessió** es llegiran dos textos descriptius acompanyats de les seues corresponents imatges: "El rellotge de sol", element que forma part de la CASA DELS BOUS, (anex 4) i "La Llotja del Cabanyal i altres cases" (anex 5), un extracte d'un article publicat a " El País" (1999) escrit per Carles Dolç sobre les caracterísitques i les funcions de la LLOTJA al llarg de la seua història.

Aquest primer text descriu i explica breument què era aquest edifici i quines eren les seues funcions. A més, al final conté un xicotet fragment del pròleg de "Flor de Maig" de Vicente Blasco Ibáñez.

Les preguntes que se'ls farà a l'alumnat sobre els dos textos es troben al quadern de l'alumnat.

Així, una vegada contestades les preguntes de comprensió lectora, l'alumnat haurà de decidir quina informació és rellevant i hauria d'afegir-se a la seua fitxa.

Al finalitzar aquest taller, l'alumnat ja haurà recollit informació sobre la NOSTRA SENYORA DELS ÀNGELS, el BALNEARI LES ARENES, la CASA DELS BOUS i la LLOTJA.

Taller 3: Extracció de informació a partir de textos descriptius, contes, fotografies i pintures

- <u>Material:</u>
  - Textos descriptius i fotografies
  - Pintures de Sorolla
  - Contes populars “Bous” i “Llevant Unió Esportiva”
- <u>Procediment:</u>
  - Extracció de informació per grups
  - Diagrama en la pissarra blanca amb targetes
- <u>Temporalització</u> :2 sessions
- <u>Resultat:</u>
  - Fitxa amb informació sobre el *carrer de la Reina, la “Casa dels Bous”, el Port, el Camp de futbol* i el “*Museu de la Setmana*

Arribem doncs, al tercer taller, l’últim en que s’analitzarà material per tal de completar l’esquema de la fitxa.

En dues sessions se’ls presentaran dos textos descriptius, dos contes, pintures de Sorolla i fotografies de vivendes del barri recollides en un llibre, a partir de les quals hauran d’extraure informació per al seu esquema a través d’unes dinàmiques.

A la **primera sessió**, per tal d’extraure la informació a partir d’aquesta gran diversitat de materials, l’aula estarà distribuïda en quatre espais. Cada espai comptarà amb un tipus de material i amb instruccions específiques que els ajudaran a identificar els elements, les característiques i les senyes d’identitat més representatives del barri.

Al començament de la sessió, a cada alumne i alumna se li assignarà un espai i tindran un temps concret (deu minuts) per a organitzar-se i coordinar-se de manera que, al finalitzar la sessió, hagen respost a totes les preguntes que trobaran a la fitxa d’instruccions (anex 6) i seleccionat la informació que consideren rellevant i que, segons el seu criteri, s’hauria d’incloure a l’esquema. Eixa informació s’haurà d’anotar per punts a una fulla que es trobarà a eixe mateix espai.

En acabar el temps establert, hauran de rotar en el sentit de les agulles del rellotge, realitzar la tasca corresponent a l’espai i afegir o corregir la informació (si cal) que

l'altre grup d'alumnes ha començat a omplir. Així aniran rotant fins a que tots hagen passat per tots els espais.

D'aquesta manera es crea informació d'una forma col·laborativa i constructiva. Consisteix en construir entre tots i totes, complementar-se, ajudar-se amb un objectiu comú: elaborar quatre documents rics amb gran quantitat de informació detallada i de qualitat.

El primer espai tindrà ambdós textos descriptius: "Pesca del Bou en la Malvarrosa" (anex 7), un llibret amb fotografies antigues i peus de foto on explica en què consistia la Pesca del Bou, i "Història de la Setmana Santa Marinera"(anex 8), un text merament descriptiu que parla de allò que indica el propi títol.

El segon, comptarà amb el llibre ""Vivendes del Cabanyal. Modernisme valencià per al segle XXI" . Aquest llibre conté fotografies les vivendes més representatives i icòniques del Cabanyal. Es mostra en detall tota la ceràmica, el revestiment de les façanes i la bella estructura de les cases del carrer de la Reina. (anex 9),

A l'espai tres es trobaran els contes titulats "Bous" (anex 10), que parla una volta més sobre la Pesca del Bou al port, i "Llevant Unió Esportiva" (anex 11) un relat que conta l'oritge de l'equip de futbol i la seua història.

Finalment, al quart espai trobaran pintures de Sorolla, les quals fan una representació molt detallada de la Pesca del Bou. (anex 12)

A la segona sessió, l'alumnat es col·locarà a l'espai on havien començat en l'anterior sessió i hauran d'anotar en unes targetes de colors tota la informació estreta. A continuació, col·locaran, grup per grup, totes les targetes en un gran diagrama a la pissarra blanca. La mestra o mestre farà les corresponents correccions i, finalment, cada alumne i alumna ja podrà incloure la informació al seu esquema individual.

Així, després de les dues sessions comptaran amb informació del CARRER DE LA REINA , la CASA DELS BOUS, el PORT el CAMP DE FUTBOL i el MUSEU.

Taller 4: Elaboració del text descriptiu

- Material:
  - Text descriptiu (model)
- Procediment:
  - Ordre i estructura del text
  - Identificació i definició d'elements lingüístics
  - Producció del text descriptiu
- Temporalització :2 sessions
- Resultat:
  - Text descriptiu amb imatges

Per últim, a aquest taller aprendran a elaborar un text descriptiu.

En la primera sessió, se'ls presentarà un text descriptiu d'un lloc dividit en quatre parts (anex 13). Entre tots hauran d'ordenar les parts per tal de descobrir com s'estructura un text d'aquest tipus. Es parlarà de la intenció comunicativa, del destinatari i quines són les característiques pròpies d'aquest tipus de text.

A continuació, el mestre o la mestra senyalarà amb quatre colors els elements lingüístics més presents a aquests textos: adjectius, adverbis, preposicions de lloc i figures retòriques. Es preguntarà a l'alumnat què tenen en comú les d'un mateix color i què les diferencien dels d'un altre. Finalment, proposaran definicions de cada un dels elements i es crearà una entre tots.

Finalment, en la segona sessió, s'elaborarà el text descriptiu a partir de la informació que l'alumnat té recopilada per punts en cada apartat (que correspon a un lloc). Hauran d'incloure imatges/fotografies i trobar els elements lingüístics apropiats per a la seua descripció.

Mòdul II

Ruta pel passat

En aquest modul es realitzarà la ruta pel passat, on les mestres faran de guies i es realitzarà a mode d'exemple per a la ruta que pròximament farà l'alumnat. s'anirà a cada 1 dels 8 llocs que s'han analitzat en les sessions anteriors, eixint des de l'escola i arribant de nou a aquesta. Entre mig es visitarà per ordre: L'església de la Nostra senyora dels Àngels, El camp de futbol, l'antiga Llotja, El rellotge de sol de la Casa dels Bous, El carrer de la Reina, el Balneari Les Arenes, El museu de la Setmana Santa Marinera i el Port. En cada una d'aquestes parades, dos alumnes llegiran la descripció que han creat en la fixa i un tercer llegirà un dels textos aportats per les mestres en les passades sessions. (En una de les parades parlaran quatre alumnes en compte de tres.)

A més, en aquesta eixida es treballarà amb les noves tecnologies. S'utilitzarà una aplicació que es diu “geocaching”. Aquesta aplicació consisteix en assenyalar un dels edificis o llocs marcats amb el mòbil i en la pantalla apareixerà com era l'edifici antigament, o quin era l'edifici que es trobava en eixe lloc.

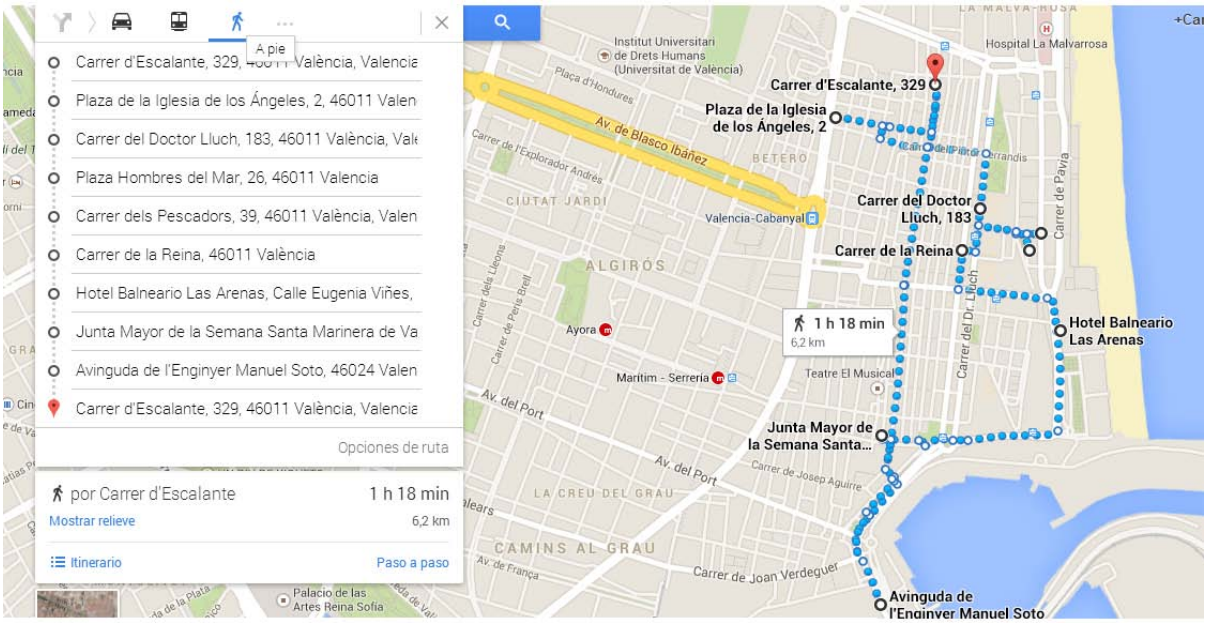

Mòdul I
Treballem el present

Aquesta segona part del projecte es farà en grups de 5 persones. Ací, l'alumnat crearà una ruta/guia turística utilitzant un tema central elegit grupalment i uns personatges que protagonitzaran la història. A més, la guia contarà en una part literària on buscaran i llegiran en veu alta textos relacionats amb els temes escollits.

Taller 1: Selecció del tema i dels protagonistes

- Material:
  - Notícies, cançons i poesies
- Procediment:
  - Selecció de grups
  - Lectura de notícies
  - Selecció del tema i dels personatges de la seua pròpia història
- Temporalització :2-3 sessions
- Resultat:
  - Tema i personatges

En aquest primer taller s'introduirà la situació actual en la que es troba el barri del Cabanyal, per a fer-ho, hem seleccionat una sèrie de textos que es llegiran en classe, aquest conjunt de textos estarà constituït per noticies, poemes i cançons que tracten allò que ha patit el Cabanyal en els darrers anys. (anex 14) Els textos que hem

seleccionat faran pensar a l'alumnat i sensibilitzar-los, pensaran en la seua relació amb el barri i a partir d'ací començaran a pensar en la història que volen plasmar en la seua ruta i en els personatges que la protagonitzaran. Parlant en el grup, hauran d'escollir el tema central de la seua ruta, relacionant-lo amb els protagonistes de la seua història.

Per al pròxim dia hauran de portar algun tipus d'informació per poder començar a extraure la més rellevant.

Taller 2: Selecció de llocs i recerca d'imatges

- Material:
  - Material portat de casa
- Procediment:
  - Estructuració de la ruta
  - Selecció de 4 a 6 llocs per visitar
  - Recerca d'imatges per al pròxim dia
- Temporalització :2 -3sessions
- Resultat:
  - Llocs ja decidits i organització de la ruta

Els membres del grup hauran portat informació sobre el seu tema central i els protagonistes, hauran de posar-la en comú entre els membres del grup , i si cal, se'ls deixarà fer una recerca a l'aula d'informàtica per a complementar-la.

Una vegada tinguen tota la informació necessària hauran de basar-se en aquesta per a estructurar la seua ruta per apartats en relació als llocs d'importància per a la seua història (com es va fer en la ruta del passat). Se'ls explicarà que hauran de triar entre 4 i 6 llocs per a visitar i conformar la seua guia.

Una vegada tinguen la informació esquematitzada per apartats de la mateixa manera que es va fer en la fixa de la ruta pel passat, hauran de pensar quines imatges inclouran en la guia. Podran buscar-les per internet o fer fotografies que hauran de portar impreses per a la següent sessió.

Així, al final d'aquestes sessions tindran decidida la història, els personatges que la composen i els llocs triats per a visitar.

Taller 3: Creació del text descriptiu

- Material:
  - Mapa mut del Cabanyal
- Procediment:
  - A partir de la informació estructurada per punts en cada apartat escriuran el text descriptiu final
  - Elegiran les imatges i els textos que apareixeran en la seua ruta i els llocs
- Temporalització :3-4 sessions
- Resultat:
  - Creació de la ruta incloent textos i imatges complementàries

L'alumnat haurà portat impreses les imatges que necessitaran per a conformar la seua guia.

En aquest taller se'ls entregarà un mapa mut del Cabanyal i l'alumnat haurà de dissenyar la seua ruta en relació al apartats.

D'altra banda, a partir de la informació estructurada per punts de cada lloc, escriuran el text descriptiu final i escolliran les imatges definitives que tinguen relació amb el contingut al que acompanyen.

A més, se'ls demanarà que incloguen 3 textos que elegisquen, ja siguen els documents que se'ls ha facilitat per part de les mestres, o els que busquen o creen per ells mateixos. Per tant, hauran de decidir quin text inclouran i en quin lloc, i per suposat ha de tindre relació.

Taller 4: Ruta final escrita

- Material:
  - Ruta redactada
- Procediment:
  - Planificació de la ruta
  - Divisió de la lectura dels apartats entre els membres del grup
  - Pràctica de lectura oral
  - Ordre dels llocs a visitar
- Temporalització :1 sessió
- Resultat:
  - Ruta final

Aquest últim taller consistirà en la planificació final de la ruta. Hauran de dividir-se entre el grup els apartats de la ruta, decidiran l'ordre de la visita, qui s'encarregarà de quin lloc i qui llegirà cada text. També hauran de practicar la lectura de manera oral.

Finalment, aniran a l'aula d'informàtica i elaboraran la seua ruta amb google maps, de manera que, quan la posen en pràctica puguen conduir a la resta de la classe per la ruta assenyalada.

Mòdul IV

Ruta pel present

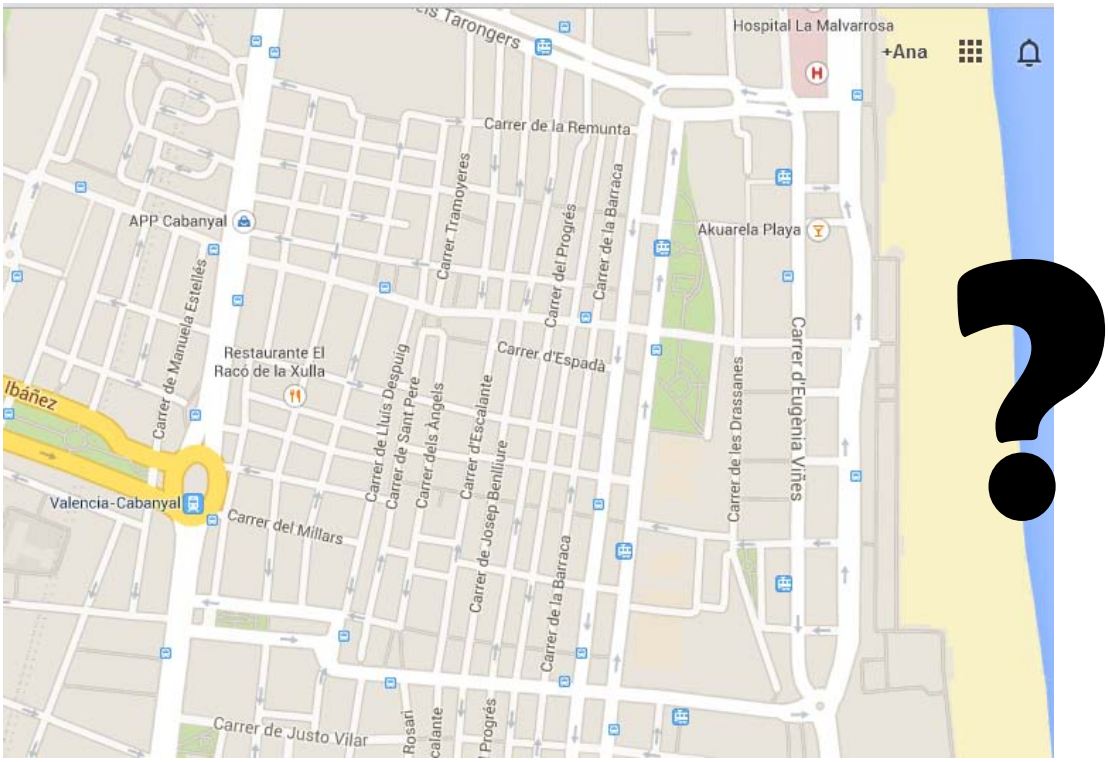

En les últimes 3 sessions es posaran en pràctica les rutes dissenyades per l'alumnat. Es farà per torts i totes en un mateix dia.

Avaluació

CRITERIS	EXCELENT	BÉ	SUPERAT	NO SUPERAT
COMPRENSIÓ DE TEXTOS, IMATGES I MATERIAL AUDIOVISUAL	Capta per complet el sentit global i identifica la informació específica dels textos, imatges i vídeos analitzats.	Capta el sentit global, però no compren al complet la informació específica dels textos, imatges i vídeos analitzats.	Compren la informació oferta als textos, imatges i vídeos analitzats, però de manera superficial i amb algunes dificultats.	Compren amb molta dificultat el sentit global dels textos, imatges i vídeos analitzats i no identifica la informació específica.
TREBALL GRUPAL	Ha participat molt activament en el grup de treball i ha col·laborat en la seua organització, aportant moltes idees i amb una actitud molt positiva front als seus companys.	Ha col·laborat i participat activament en el grup treball, aporta algunes idees i mostra una actitud positiva front als seus companys.	Ha col·laborat i participat en el grup treball, aportant idees en alguna ocasió i mostra una adequada actitud front als seus companys.	Ha col·laborat i participat de manera passiva en el grup treball, aportant poques o cap idea i amb una actitud intolerant front als seus companys.
ESTRUCTURA I ELEMENTS DEL TEXT	El text descriptiu ha estat estructurat. Ha inclòs tots els elements lingüístics característics del text, ha demostrat comprendre els seus significats i funcions i ha afegit alguns nous.	El text descriptiu ha estat estructurat. Ha inclòs elements lingüístics característics del text i ha demostrat comprendre els seus significats i funcions.	El text descriptiu ha estat estructurat. Ha inclòs elements lingüístics característics del text, però la utilització d'alguns no ha estat del tot adequada.	El text descriptiu no està estructurat. Ha inclòs pocs o cap element lingüístic característic del text i no compren el seu significat i funció.
ELEMENTS I ACTITUDS DURANT LA PROPOSTA FINAL	La seua proposta és coherent i ordenada. Ha inclòs tots els elements que havien de formar part de la ruta i ha mostrat gran interès i una actitud molt	La seua proposta és coherent i ordenada. Ha inclòs la majoria dels elements que havien de formar part de la ruta i ha mostrat interès i una actitud positiva	La seua proposta té una estructura prou coherent i ordenada. Ha inclòs alguns elements que havien de formar part de la ruta i ha mostrat interès i una	La seua proposta no té coherència. Ha inclòs pocs o cap dels elements que havien de formar part de la ruta i ha mostrat poc interès i una actitud negativa

	positiva durant la seua consecució.	durant la seua consecució.	actitud adequada durant la seua consecució.	durant la seua consecució.

Autoavaluació

Preguntes	Sí	No	Propostes de millora
Has trobat fàcilment les respostes?			
T'ha costat molt respondre les preguntes que no estaven respostes en els textos, imatges i vídeos?			
Creus que has treballat en equip de manera adequada? (respectant als companys, aportant idees, organitzant...)			
T'ha resultat senzill analitzar el material que t'hem proposat?			
I elaborar la teua pròpia proposta?			
Abans d'escriure el text, has pensat el que anaves a escriure?			
Has inclòs tota la informació que se't proposava?			
T'ha agradat la producció final?			
T'ha paregut que has dedicat massa esforç o temps per a la tasca final?			
¿Què és allò que més t'ha agradat d'aquesta activitat?			

Bibliografia

- Currículum Oficial Educación Primaria Comunidad Valenciana [En línea] Disponible en: http://www.docv.gva.es/datos/2007/07/24/pdf/2007_9730.pdf
- Plataforma Salvem el Cabanyal. "Qui som" [En línea] Disponible en: http://www.cabanyal.com/nou/qui-som/
- Plataforma Salvem el Cabanyal. "Història" (2010) [En línea] Disponible en: http://www.cabanyal.com/nou/historia/
- Lae SFERAZUL. "Archivo vivo Cabanyal" [En línea] Disponible en: http://cabanyalarchivovivo.es/HABLEMOS_TEST.html
- Junta Mayor Semana Santa Marinera de Valencia "El museo" [En línea] Disponible en: http://www.semanasantamarinera.org/index.php?option=com_content&task=view&id=323&Itemid=186
- Ferrer Azcoiti, Vicente, ed. lit. "**Benvinguts al Cabanyal** " Media Vaca, 2011
- Vidal Romero, Martín. "Història gràfica de València"
- Diversos autors, 2007. "IX Edició Cabanyal Portes Obertes- 2007. Trobada d'escriptors pel Cabanyal. Selecció d'articles d'opinió". Ed. Plataforma Salvem el Cabanyal.
- Diversos autors. "Vivendes del Cabanyal. Modernisme valencià per al segle XXI". Editorial: L'Oronella.

Recursos materials

- Google maps: Se gastarà per a realitzar la ruta en forma de mapa.
- Geocaching: S'utilitzarà en la ruta del passat per descobrir com eren els antics edificis.
- Benvinguts al Cabanyal: D'aci s'extrauran tots els contes que hem incorporat en la seqüència.
- Llibre de noticies: D'ací s'extrauran les noticies que es llegiran a la classe i que l'alumnat podrà incorporar.

- Pintures de Sorolla.
- “Vivendes del Cabanyal. Modernisme valencià per al segle XXI”.
- Plataformes i projectes de suport digital.
- “Història gràfica de València”.

Anexos

1. Testimonis

Aquest testimoni, com altres tants, es troba disponible a la plataforma “Archivo vivo Cabanyal” que recull sis projectes que tracten temes propers al barri, entre els quals està “Hablemos sobre el Cabanyal”, un conjunt de més de 100 testimonis gravats en format audiovisual i posats a disposició de l'audiència d’Internet. Tots ells ens parlen de les experiències vivencials dels seus narradors respecte al barri del Cabanyal. El conjunt crea una visió calidoscòpica de l'entranyable barri del cabanyal al llarg del temps a través de molts dels relats de ciutadans que ho van viure i viuen en primera persona.

Disponible en:

http://www.cabanyalarchivovivo.es/HABLEMOS_TEST.html

2. "Les Gildes"

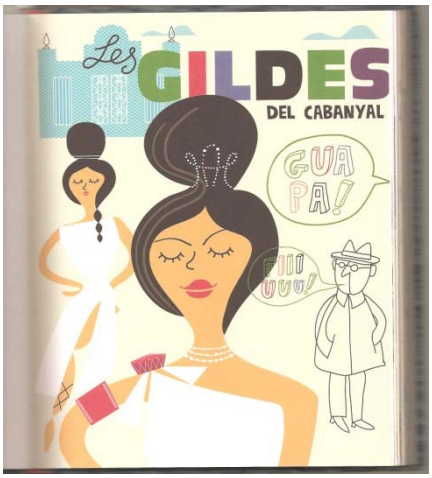

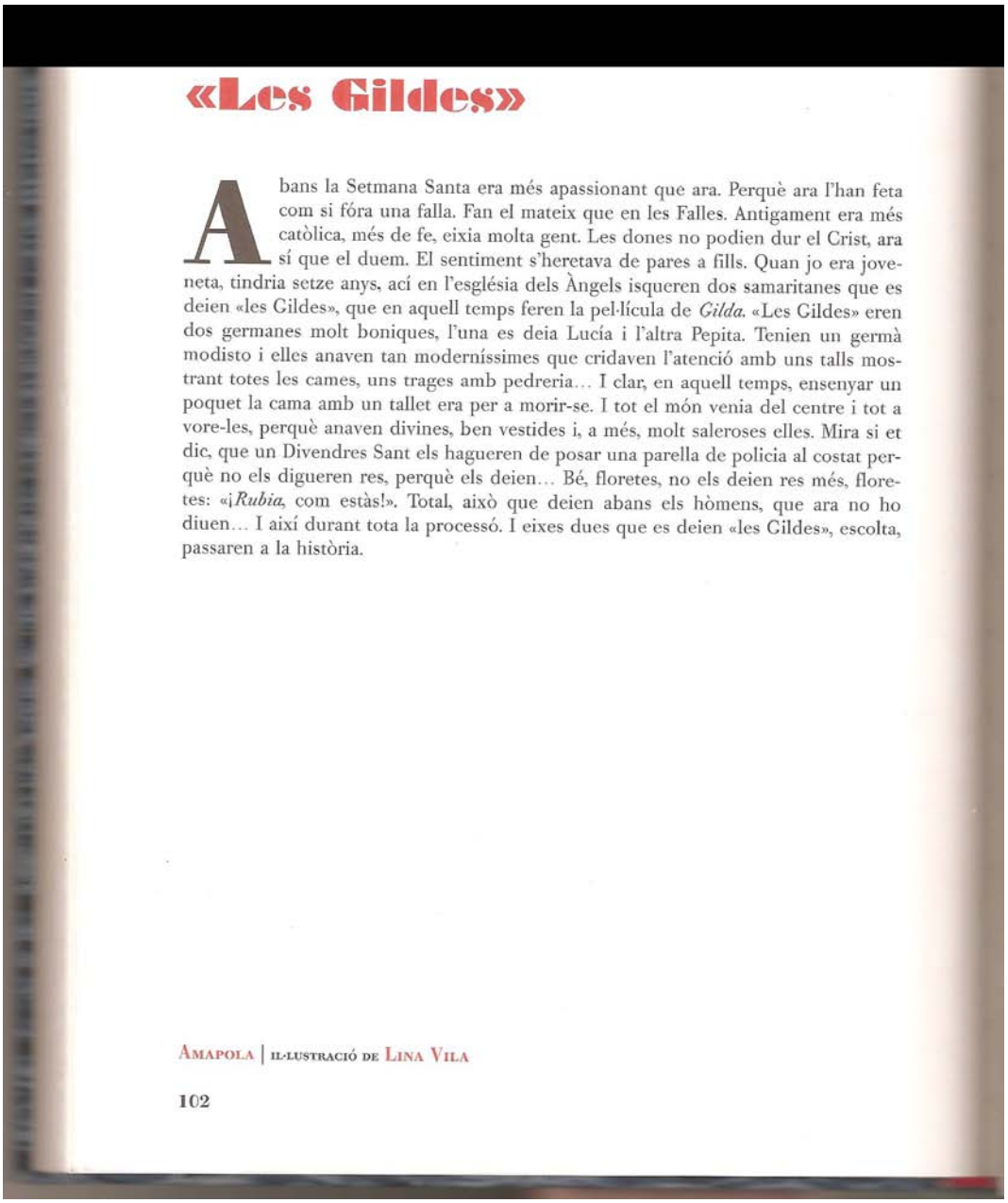

«Les Gildes»

Abans la Setmana Santa era més apassionant que ara. Perquè ara l'han feta com si fóra una falla. Fan el mateix que en les Falles. Antigament era més catòlica, més de fe, eixia molta gent. Les dones no podien dur el Crist, ara sí que el duem. El sentiment s'heretava de pares a fills. Quan jo era joveneta, tindria setze anys, ací en l'església dels Àngels isqueren dos samaritanes que es deien «les Gildes», que en aquell temps feren la pel·lícula de *Gilda*. «Les Gildes» eren dos germanes molt boniques, l'una es deia Lucía i l'altra Pepita. Tenien un germà modisto i elles anaven tan moderníssimes que cridaven l'atenció amb uns talls mostrant totes les cames, uns trages amb pedreria... I clar, en aquell temps, ensenyar un poquet la cama amb un tallet era per a morir-se. I tot el món venia del centre i tot a vore-les, perquè anaven divines, ben vestides i, a més, molt saleroses elles. Mira si et dic, que un Divendres Sant els hagueren de posar una parella de policia al costat perquè no els digueren res, perquè els deien... Bé, floretes, no els deien res més, floretes: «¡*Rubia*, com estàs!». Total, això que deien abans els hòmens, que ara no ho diuen... I així durant tota la processó. I eixes dues que es deien «les Gildes», escolta, passaren a la història.

AMAPOLA | IL·LUSTRACIÓ DE LINA VILA

102

3. "El trampolí" i el cartell de Renau

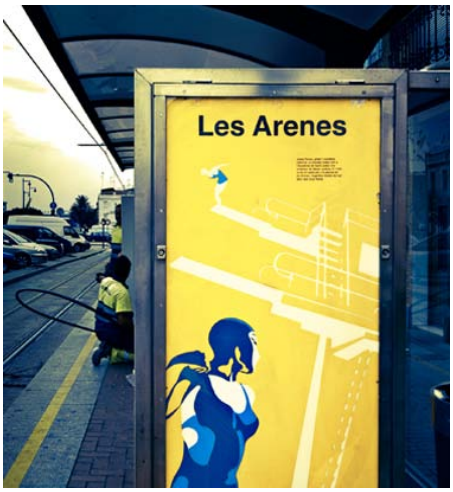

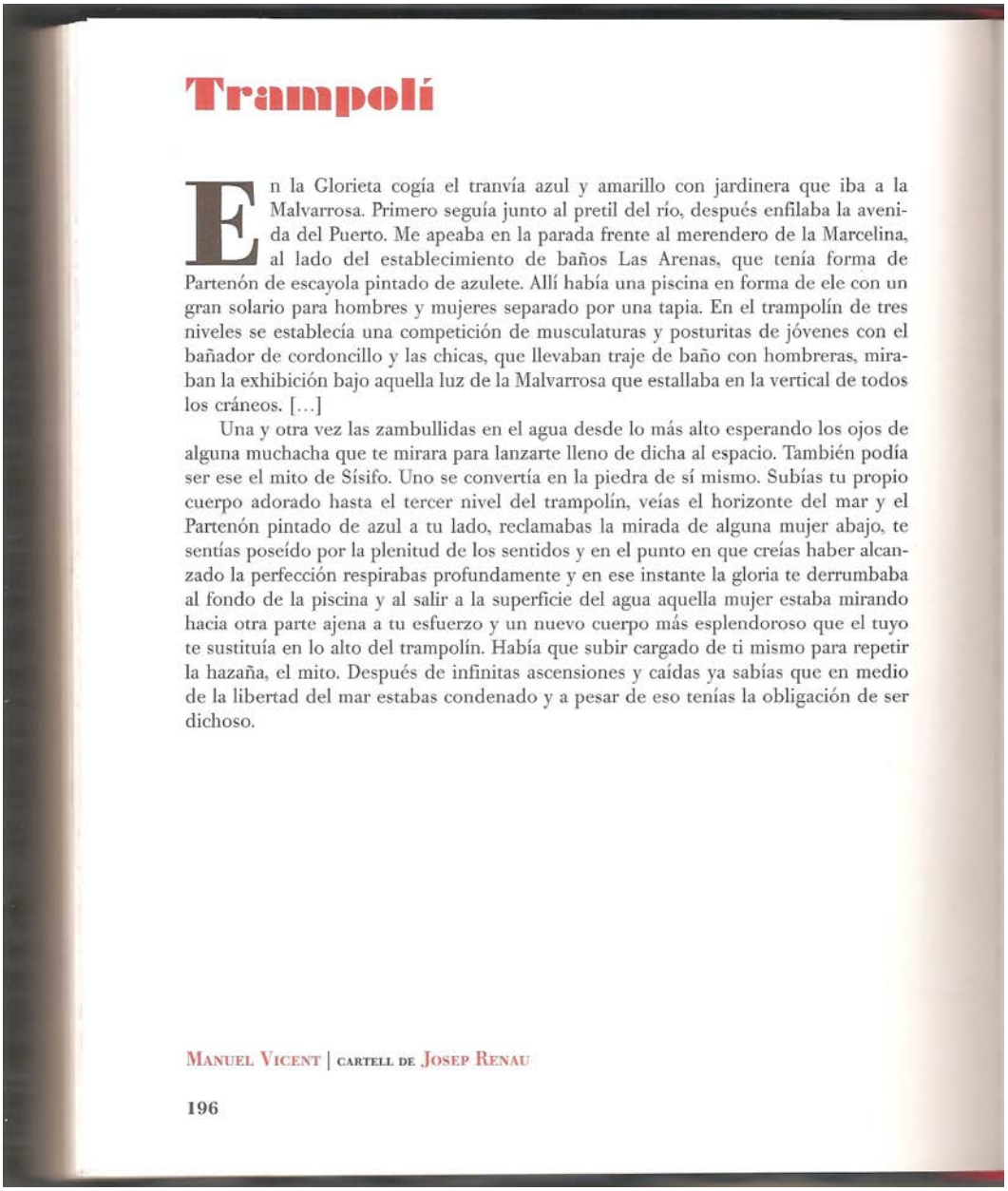

Trampolí

En la Glorieta cogía el tranvía azul y amarillo con jardinera que iba a la Malvarrosa. Primero seguía junto al pretil del río, después enfilaba la avenida del Puerto. Me apeaba en la parada frente al merendero de la Marcelina, al lado del establecimiento de baños Las Arenas, que tenía forma de Partenón de escayola pintado de azulete. Allí había una piscina en forma de ele con un gran solario para hombres y mujeres separado por una tapia. En el trampolín de tres niveles se establecía una competición de musculaturas y posturitas de jóvenes con el bañador de cordoncillo y las chicas, que llevaban traje de baño con hombreras, miraban la exhibición bajo aquella luz de la Malvarrosa que estallaba en la vertical de todos los cráneos. […]

Una y otra vez las zambullidas en el agua desde lo más alto esperando los ojos de alguna muchacha que te mirara para lanzarte lleno de dicha al espacio. También podía ser ese el mito de Sísifo. Uno se convertía en la piedra de sí mismo. Subías tu propio cuerpo adorado hasta el tercer nivel del trampolín, veías el horizonte del mar y el Partenón pintado de azul a tu lado, reclamabas la mirada de alguna mujer abajo, te sentías poseído por la plenitud de los sentidos y en el punto en que creías haber alcanzado la perfección respirabas profundamente y en ese instante la gloria te derrumbaba al fondo de la piscina y al salir a la superficie del agua aquella mujer estaba mirando hacia otra parte ajena a tu esfuerzo y un nuevo cuerpo más esplendoroso que el tuyo te sustituía en lo alto del trampolín. Había que subir cargado de ti mismo para repetir la hazaña, el mito. Después de infinitas ascensiones y caídas ya sabías que en medio de la libertad del mar estabas condenado y a pesar de eso tenías la obligación de ser dichoso.

MANUEL VICENT | CARTELL DE JOSEP RENAU

196

4. “El rellotge de sol”

La nova Casa dels Bous va costar quasi 20 anys d’aixecar. El rellotge de sol que té la façana Sud porta la data de 1895. Durant llargs anys va constituir una avançada entre el poble i el mar, i Blasco Ibañez parla constantment d’ella a “Flor de Maig”. Si el seu corral no estigués tancat podríem veure a la façana els caps de dos bous, ja escornat, que simbolitzen el seu antic comesa.

“Desde 1895, su sombra se esconde cada noche desde las 18 a las 7 horas. Reloj que despierta con el barrio marinero, que enseñaba a los pescadores cuando dejar su querida lonja y lanzarse al mar, haga bueno o no, para trabajar”

5. "La llotja del Cabanyal i altres cases"

Carles Dolç

En la primera dècada del segle vint, en paral·lel a la línia blava del mar, s'alcà un edifici que serviria de llotja dels pescadors. La població del Cabanyal se l'estima. Ocupa la penúltima illa abans de la platja. És una d'eixes illes rectangulars i llarguerudes que miren al Mediterrani, tan característiques de la trama urbanística del barri. Les façanes llargues de la Llotja donen al carrer d'Eugènia Viñes i a una plaça mal resolta que s'anomena dels Homes del Mar. Es tracta d'un edifici desconegut per a la resta de València però emblemàtic en la història recent del Cabanyal. Passejant per Eugènia Viñes pot passar desapercebut, però no si es veu des de l'altra cara, la de ponent, la que dóna a la Plaça, on té una façana més vistosa.

[...]

L'edifici es va inaugurar el 1909 i fins 1936 funcionà com a Llotja de peix, tot i que els seus avatars serien diversos. Conten que provisionalment feu d'hospital de ferits a la guerra del Marroc. Amb posterioritat a la Guerra d'Espanya derivaria a ser usat com a bloc d'habitatges.

[...]

En realitat estava concebut per a ser llotja i magatzem de "efectos relacionados con la industria de la pesca", però la seua distribució en departaments independents on cada peixcador guardava les seues eines, xàrcies, etc. va permetre una progressiva reconversió en vivendes, que és la seua utilització actual.

Disponible en:
http://www.cabanyal.com/nou/PO2009/VALENCIANO_PDF/LA_LLOTJA_DEL_CABANYAL-CARLES%20DOL%C3%87.pdf

6. Fitxa d'instruccions .

ESPAI 1

En primer lloc...

De quin lloc important es parla als documents? Mira la teua fitxa de l'esquema i fixa't que pot ser ja ho tingues anotat.

Parleu-ho, decidiu i anoteu-ho com a títol a la fulla que teniu al mig. Baix d'aquest haureu d'afegir la informació que penseu que s'hauria d'incloure a l'esquema que hem estat elaborant fins ara.

Ací teniu unes preguntes que haureu de respondre i discutir oralment com a punt de partida. Després decidireu si eixa informació és útil per a l'esquema (recordeu que poder afegir-ne si ho trobeu necessari). Si és el cas, decidiu quina i com ho aneu a anotar.

Fixeu-se en el document "Pesca del Bou a la Malvarrosa"

1. Quina activitat es feia a la Malvarrosa, qui la duia a terme i com? (Amb quines eines, quin era el procediment a seguir, qui i qué intervenia durant el procés...)

2. Descriu com eren els objectes i éssers vius necessaris per a dur a terme l'activitat

3. Era important aquesta activitat per al barri? Troba raons i dades que ho demostren.

Ara fixeu-se en el document "Història de la Setmana Santa Marinera"

1. Què es fa durant aquest esdeveniment? De què tracta i per quina raó es celebren?

2. Qui ho feia possible i com?

3. És important aquesta celebració? Per què?

ESPAI 2

En primer lloc...

De quin lloc important es parla als documents? Mira la teua fitxa de l'esquema i fixa't que pot ser ja ho tingues anotat.

Parleu-ho, decidiu i anoteu-ho com a títol a la fulla que teniu al mig. Baix d'aquest haureu d'afegir la informació que penseu que s'hauria d'incloure a l'esquema que hem estat elaborant fins ara.

Ací teniu unes preguntes que haureu de respondre i discutir oralment com a punt de partida. Després decidireu si eixa informació és útil per a l'esquema (recordeu que poder afegir-ne si ho trobeu necessari). Si és el cas, decidiu quina i com ho aneu a anotar.

Obriu el llibre i fixeu-se en les il·lustracions

1. Quins edificis apareixen sobre tot?

2. Descriu les seues façanes (colors, formes...) i els seus elements decoratius.

3. Són importants per al barri? Representen una senya d'identitat? Per què?

ESPAI 3

En primer lloc...

De quin lloc important es parla als documents? Mira la teua fitxa de l'esquema i fixa't que pot ser ja ho tingues anotat.

Parleu-ho, decidiu i anoteu-ho com a títol a la fulla que teniu al mig. Baix d'aquest haureu d'afegir la informació que penseu que s'hauria d'incloure a l'esquema que hem estat elaborant fins ara.

Ací teniu unes preguntes que haureu de respondre i discutir oralment com a punt de partida. Després decidireu si eixa informació és útil per a l'esquema (recordeu que poder afegir-ne si ho trobeu necessari). Si és el cas, decidiu quina i com ho aneu a anotar.

Fixeu-se en el conte "Bous"

1. De quin edifici parla i com era?

2. Quines activitats es duien a terme dins i fora? Quina era la seua funció?

3. S'ha realitzat la mateixa activitat al llarg dels anys?

Ara llegiu el conte "Llevant Unió Esportiva"

1. De quina activitat parlen, qui i on es practicava?

2. Com es practicava?

3. Quan i què es formà finalment?

ESPAI 4

En primer lloc...

De quin lloc important es parla als documents? Mira la teua fitxa de l'esquema i fixa't que pot ser ja ho tingues anotat.

Parleu-ho, decidiu i anoteu-ho com a títol a la fulla que teniu al mig. Baix d'aquest haureu d'afegir la informació que penseu que s'hauria d'incloure a l'esquema que hem estat elaborant fins ara.

Ací teniu unes preguntes que haureu de respondre i discutir oralment com a punt de partida. Després decidireu si eixa informació és útil per a l'esquema

(recordeu que poder afegir-ne si ho trobeu necessari). Si és el cas, decidiu quina i com ho aneu a anotar.

Fixeu-se en les pintures de Sorolla

1. A què fan referència? Què és?

2. Quins elements principals i secundaris apareixen?

3. Descriu amb detall els elements significatius (formes, textures, color...) i comenta què transmeten.

7. "Pesca del Bou a la Malvarrosa"

MARTÍN VIDAL ROMERO

Se puede afirmar que el barrio del Cabanyal tiene su origen en la pesca del bou. Toda la playa de Valencia estaba controlada por los pescadores por deseo expreso del rey Jaime I.

Las mujeres de los pescadores esperaban la vuelta de éstos en la propia playa con grandes cestos de mimbre para llenarlos con los peces recogidos, bajo la atenta mirada de los carabineros.

HISTORIA GRÁFICA DE VALENCIA • 57

5

PESCA DEL BOU EN LA MALVARROSA

MARTÍN VIDAL ROMERO

MARTÍN VIDAL ROMERO

Los pescadores utilizaban unas redes que tenían sólo dos pulgadas de ancho, armadas con unos pequeños plomos que las hundían a la suficiente profundidad.

MARTÍN VIDAL ROMERO

La comunidad de pescadores era la propietaria de los bueyes que entraban y sacaban las barcas del mar.

El nombre de pesca del bou proviene no de los bueyes que arrastraban las barcas, sino de la forma que tomaban las redes, que al ser tensadas por dos barcas adquirían la forma de los cuernos de un toro.

MARTÍN VIDAL ROMERO

Las vendedoras de pescado se acercaban a la playa para adquirir el pescado fresco que traían las barcas para luego venderlo.

LUIS VIDAL CORELLA

MARTÍN VIDAL CORELLA

La imagen de los musculosos y casi mitológicos bueyes arrastrando las barcas por la arena de la playa se convirtió en todo un símbolo de la playa del Cabanyal.

MARTÍN VIDAL ROMERO

Durante largos años, la pesca del bou fue la fuente de ingresos de los habitantes del Cabanyal.

Las vendedoras de pescado ofrecían su producto por la calles de la ciudad con su popular pregón «Peix d'ara, viu».

MARTÍN VIDAL ROMERO

MARTÍN VIDAL ROMERO

Tan plástica era la pesca del bou, que atraía a numerosos pintores y aprendices, que plasmaban en sus cuadros esta típica y costumbrista pesca.

MARTÍN VIDAL ROMERO

Las yuntas de bueyes entraban en el mar para, con esfuerzo lento, tirar de la embarcación hasta vararla sobre la arena de la playa.

MARTÍN VIDAL ROMERO

Joaquín Sorolla se inspiró en la pesca del bou para pintar su famoso cuadro *La vuelta de la pesca*.

8. "Història de la Setmana Santa Marinera"

"L'aparició de la Setmana Santa de València, denominada Marinera, es remunta al segle XV. Esta arrelada tradició constituïx una celebració religiosa i popular que té per escenari els barris del districte Marítim, el Grau i el Cabanyal-Canyamelar. Van ser pescadors i mariners els que van iniciar les manifestacions públiques de fe en la Passió, Mort i Resurrecció del Senyor, d'ací el seu apel·latiu.

Cap a l'any 1400, amb la creació d'una agrupació anomenada Concòrdia dels disciplinats, de la que va ser prior Sant Vicent Ferrer, va començar la tradició de celebrar actes de penitència i caritat quan arribava la Setmana Santa. No obstant això, se no té documentació respecte d'això, perquè els Arxius Parroquials i els del propi Arquebisbat, van ser destruïts durant la Guerra Civil. Els fets s'han reconstruït basant-se en fragments dispersos amb què s'ha realitzat una aproximació a la història de la Setmana Santa Marinera, història que s'arreplega en el museu ubicat en el mateix barri del Cabanyal.

La celebració de la Setmana Santa Marinera en el districte Marítim de València, destaca per la gran adhesió popular de què disfruta, amb nombroses Confraries i Corporacions que incorporen a més de dos mil persones. Les festes comencen el Diumenge de Rams, passant pel Dijous i Divendres Sant, que commemoren la passió i mort de Jesucrist, per a finalitzar amb el Domingo de Resurrecció. En este dia es realitza una magnífica desfilada de totes les confraries i germandats per les principals vies urbanes de les zones. La música és un element primordial en este esdeveniment de gran colorit i els seus integrants s'exhibixen al so de diferents melodies.

Disponible en:

http://www.valencia.es/ayuntamiento/semanasanta.nsf/vDocumentosTituloAux/Historia?opendocument&lang=1&nivel=3

9. "Vivendes del Cabanyal. Modernisme Valencià per al segle XXI"

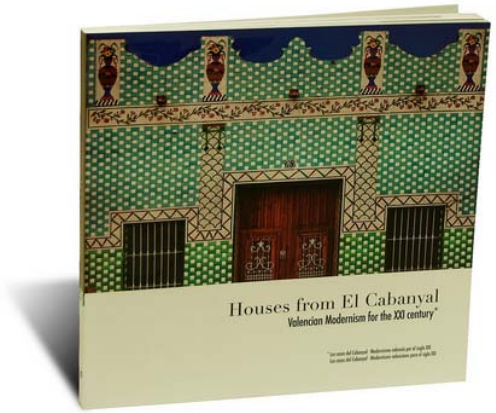

10. "Bous"

Bous

Traure de la mar una barca de cert calat era un esdeveniment digne de vore, perquè eren unes quantes parelles de bous les que anaven estirant de les diferents maromes amarrades a l'embarcació, fent-la anar fins a vora mar. Calia ser coneixedor tant de la mar com dels bous i les embarcacions perquè l'operació no resultara un fracàs. Rematada la faena, anaven portant els animals a la Casa dels Bous.

Tenia la quadra dues portes grans, una de les quals donava a un corral enreixat, que comunicava a Eugènia Vinyes. En l'interior, d'uns pals de barques que estaven adossats a la paret s'aprofitaven els borells i les corrioles per a estendre les xarxes i que s'assecaren una vegada tintades. A l'entrada que donava al corral hi havia dos caps de bou modelats com a adorn, i fora en el carrer estava el poltre on amarraven els bous per a retallar-los. Els bous tenien els pessebres arrimats a les parets i pel mig hi havia un passadís empedrat. No cal dir que l'olor que eixia per les finestres no era gens agradable, però com que estava fora del poble no era cap molèstia. També hi havia un pis on estaven muntades les oficines de la societat de mariners.

Segons consta al rellotge de sol que hi ha a la paret, este edifici es féu l'any 1895, tot buscant la proximitat de la mar i evitant l'antiga quadra que, abans que el poble anara menjant-se la mar, estigué al carrer Benlliure, cap al número 209. Posteriorment fou un convent de monges i una guarderia on els xiquets per a entrar havien de portar un xavo a la mà. Si no el duies, la portera no et deixava entrar. Açò puc relatar-ho de font directa perquè ma mare, com que anava a vendre peix al mercat del Cabanyal, moltes vegades em donava el xavo i allí em tenien tot el matí. Crec que també ens donaven a mitjan matí un got de llet. Durant molt de temps, ja sense monges, seguia sent conegut per «l'asilet». També estigué allí l'escola de don Fermí.

VICENT MONZÓ EXPÓSITO | IL·LUSTRACIÓ D'ESTEBAN HERNÁNDEZ

40

11. "Llevant Unió Esportiva"

Llevant Unió Esportiva

Pareix bastant clar que el futbol havia sigut introduït a València pels mariners anglesos. Lògic que el seu primer bressol foren els poblats marítims, i que els seus primers practicants foren els jóvens i inquiets escolars, oberts a qualsevol novetat. En la contornada del port i a tot el llarg del carrer Doctor Lluch –la Platgeta– hi havia bones esplanades perquè els jovenets vagarejaren al voltant dels rudimentaris balons. L'esplanada més freqüentada era el solar on el 1911 s'edificaria el teatre Serrano, entre Doctor Lluch i Eugènia Vinyes. Una altra esplanada era la de la barriada de l'Huejo, un poc al nord de la séquia de Vera, entre la Patacona i el vell quarter de la Guàrdia Civil. Hi havia allí una avinguda flanquejada de palmeres, que potser els servirien de pals. Per allí van començar a pegar-li a la pilota, a imitació dels equips que ja havien debutat en les pistes de l'Exposició Regional.

Ja el 1907 es tenen notícies de l'existència de dos equips de futbol. Un d'ells era el Cabañal. Consta una de les seues alineacions: Vela, Herrero, J. Ballester, V. Fernández, Ballester, Gonzalvo, Gasull, L. Fernández, Valent, Álvarez, Tatay i De la Campa. També figuraven en altres alineacions Gerardo Soriano, Ferriols, Sinisterra i l'anglès Bizey. Este Cabañal és l'equip unànimement considerat com a precursor del Llevant.

Els Ballester eren els fills del mestre Viçantico i es considera que van ser els redactors del reglament presentat davant de la nova federació de *Foot-Ball*. Un d'ells, Pepe, va arribar a ser alcalde de Toledo.

ANTONIO SANCHIS PALLARÉS | IL·LUSTRACIÓ D'OLIVEIRO DUMAS

120

12. Pintures de Sorolla "La Pesca del Bou"

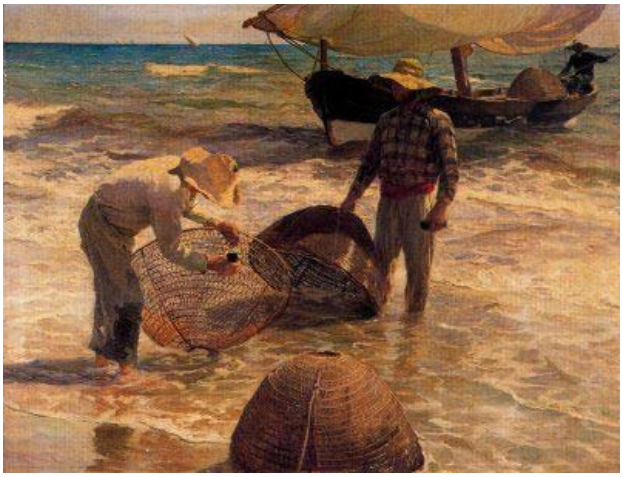

13. Text descriptiu

MONUMENT NATURAL DEL TORRENT DE PAREIS

1. El torrent de Pareis és una de les meravelles naturals de Mallorca, tal vegada la més espectacular. El torrent s'origina a la confluència dels torrents des Gorg Blau i de Lluc en una zona coneguda com s'Entreforc, a 150 m d'alçada, i segueix el seu camí cap a la mar, al llarg d'uns 3.300 m, entre parets de fins a 200 m d'alt. La davallada, en sentit sud-est nord-oest, té un pendent mitjà del 5,14 % fins desembocar a sa Calobra.

2. L'estructura del torrent és el resultat de l'acció abrasiva de l'aigua torrencial sobre la roca calcària i dels processos de dissolució de la roca per l'acció de l'aigua de la pluja que dóna lloc al modelat càrstic, origen de la formació de coves, avencs, camps de lapiaz, dolines, etc. En el cas del torrent de Pareis, aquests agents han actuat a favor d'una gran fractura d'origen tectònic, amb un resultat espectacular.

3. El torrent des Gorg Blau neix als Tossals Verds i l'any 1972 se'n modificà el traçat a causa de la construcció de l'embassament des Gorg Blau. La conca del torrent fa uns 14 km² i un desnivell de 627 m. En el tram final presenta una accentuada engorjada on l'altura de les parets i l'estretor del fons impedeixen que hi arribi la llum. Això, juntament amb la humitat elevada, fa que sigui un lloc extraordinari i únic conegut amb el descriptiu nom de sa Fosca.

4. El torrent de Lluc passa per la vall del mateix nom i més endavant pel clot d'Albarca. Té una conca de 28 km² i un desnivell de 500 m.

Disponible en:

http://ca.balearsnatura.com/monument-natural-del-torrent-de-pareis/informacio.html

14. Lectures de notícies, cançons i poema

03

07 03 2003
LEVANTE-EMV

VICENT ÁLVAREZ
[Membre del CVC]

Comentaris a la «mani» dels Salvem

LA manifestació, convocada a al cap i casal pels Salvem, va estar una suma modesta de la protesta contra el fals progrés que esta afectant al nostre territori. Per primera vegada s'ajuntava l'espontaneitat que esta donant resposta a l'urbanisme de ciment i el negoci. Quant vivim moments de projectes i maquetes emblemàtiques fabricades des de dalt, hi ha gent que vol recuperar l'Horta, salvar el Cabanyal, els masets, veïns que no volen els abocadors, i altra gent que defensa altres causes paregudes, i ens convoca als ciutadans a manifestar-nos a favor de més participació. El resultat de l'acte al meu entendre ha evidenciat moltes coses, i no sols la justa petició de la participació ciutadana.

Crec que la nova sensibilitat que esta manifestant-se presenta un element integrador molt necessari, cal recuperar i salvar tot allò que ens identifica davant d'un urbanisme fet a la mesura del negoci. Tal vegada moltes de les reivindicacions no son noves, allò més nou és la forma de plantejar-ho, es tracta d'una certa recuperació de la cultura que contempla en primer terme la qualitat, el model de societat, de ciutat i territori. A la mani assistí gent ja amb anys de lluita, amb prou de decennis de la política tradicional, i, tanmateix altra gent jove sense passat polític. Una amiga manifestant em comentava com allí hi havia desengany respecte als partits de l'esquerra.

També al seguici em vaig trobar amb algunes persones significades de la nostra esquerra. Molta raó tenia Antonio Montalbán quan amb sentiment em deia que no entenia a molta de la seua gent que veia amb recel i desconfianza a els Salvem. Cal aceptar com fenòmens com aquestos evidencien l'incapacitat dels aparells dels partits a l'hora d'arreplegar noves i imaginatives formes d'actuar, hi ha molta energia que es perd en batalles internes, en maniobres per acaparar els llocs d'aixida de la llista, o en discussions allunyades de les realitats.

La cita de la mani per la participació era ocasió per a posar en comú coses, reivindicacions, necessitat de renovar les practiques, la d'apostar per la cultura del diàleg entre territori i persones. Tal vegada, també, eixa cita podia ser la del diàleg entre unes noves expressions de reivindicació i model urbanístic, com, igualment, amb l'esquerra. En haches moment, el debat sobre quin tipus de desenvolupament urbà volem, deuria estar en la prioritat, per això,però, opine que les esquerres tradicionals deuríem revisar la seua visió de coses com els Salvem. Que a tot el territori nasquem coses així, pot ser una nova font d'estimuls, així que salvem el Benacantil, Tabarca, el Cabanyal, l'Horta, la Serrania, la Ribera, l'Alcalaten, la Calderona, i el conjunt que forma el patrimoni valencià, a més a més,de ser una forma de contestació, pot ser una aposta pels valors de cultura i identitat davant de la despersonalització que s'ens vol impossdar per la majoria absoluta que detenta el poder.

Es parla molt de política, en excés, i poc dels continguts. Convocatòries com la del altre dia, son evidència de sensibilitat i consciència.

11 05 2000
EL TEMPS

PAU VICIANO

El Cabanyal

AMB l'argument paradoxal d'obrir la ciutat al mar, València perilla de perdre un barri marítim de tant d'interès arquitectònic i històric com és el Cabanyal. La prolongació de l'avinguda de Blasco Ibáñez, un vell projecte de l'urbanisme desenvolupista, arrasarà una àmplia franja de cases, moltes de gran valor, i deixarà el barri partit en dos per una densa barrera de trànsit rodat. A l'un costat i l'altre de l'avinguda, s'hi elevaran uns grans edificis que trencaran l'harmonia d'una trama urbana tradicional sorprenentment conservada. I hi ha motius per a sospitar que només es tractarà d'una primera dentegada. L'obertura d'una via ràpida cap a mar i la fragmentació del barri fan témer una —diguem-ne— reordenació d'aquesta façana de la ciutat. I coneixent els instints especuladors de la dreta que ens governa, i sabent com tenen d'esmolades les dents els seus amics, no pot descartar-se de cap de les maneres la perspectiva sinistra del sorgiment d'un Benidorm rebordonit als peus del cap i casal. La degradació de certes zones del barri reclama urgents intervencions públiques, però no el trossejament i la destrucció de la seua originalitat.

Això, ho ha comprès un sector de la ciutadania que s'aplega en la Plataforma Salvem el Cabanyal. Juntament amb iniciatives semblants, les de defensa de l'horta, constitueix un dels moviments ciutadans crítics més actius. Assemblees, una vaga de fam, manifestacions —com la convocada per al 18 de maig— són exemples de la seua capacitat de mobilització. Com també les visites pel barri i les exposicions d'obres d'art en les cases amenaçades. Ara s'hi ha organitzat una àmplia retrospectiva de l'obra de Josep Renau, que inclou des de cartells de cinema fins a fotomuntatges corrosius com els de la sèrie The American Way of Life. És una manera de recordar la vinculació personal de l'artista amb el Cabanyal. Allí va viure durant la infantesa i l'adolescència, entre hortes ja desaparegudes i els carrers que ara són a punt de desaparèixer també. Però, sobretot, revisitar en aquest moment la seua obra és retrobar una saludable actitud crítica contra la injustícia i els abusos dels poderosos. Segur que si Renau ho hagués vist, no li hauria mancat inspiració per realitzar fotomuntatges amb enormes alcaldesses, maquinària pesant, aus de rapinya amb maletí i corbata, cases enderrocades. Una sèrie que podria haver rebut títols tan innocents com els de Valencian Power o Filling Up Our Pockets (Nos vamos a forrar).

05 04.11.2005 LEVANTE-EMV

FAUSTINO VILLORA NICOLAU
[Membre de Salvem el Cabanyal-Canyamelar]

Menys les bombes intel·ligents, tot val contra el Cabanyal

HE llegit a El Roto que deia: «No hagas caso, los del tercer mundo siempre están simulando que les pasan desgracias para hacernos sufrir». Està clar que es refereix a un sofriment més dur i fort que el del veïnat del Cabanyal. Es refereix a una lluita a vida o mort de les persones de l'Àfrica a les quals tant els deu Europa per haverles colonitzat, explotat i abandonat. Quan ho he llegit no he pogut superar els meus pensaments més pròxims i locals, no per això ni més ni menys importants, ni evitar la indignació per la situació que estem patint al Cabanyal.

I és que, de vegades, la idea que tant bé descriu El Roto ens torba l'ànima i fins i tot arribem a preguntar-nos: ens queixem massa? Segur que més d'un ho ha pensat alguna vegada. Doncs no, no es queixem. El que fem és denunciar sempre que podem la violació dels drets humans més elementals, la falta de seguretat ciutadana, l'abandó al que ens sotmet l'autoritat municipal des de ja fa tants anys.

I no som pocs. L'Associació de Veïns/es del Cabanyal-Canyamelar, la Plataforma, falles, cofraries de la Setmana Santa... Cadascú amb els seus mitjans hem denunciat la situació que viu el nostre barri. En totes les protestes hi ha uns punts de coincidència: El Cabanyal necesita que se solucione la marginalitat establida al barri, marginalitat que té com a principal font d'ingressos la droga i, en molts casos, com a tapadora, el subsidi social que dona l'administració. I també la permissivitat de l'administració.

Hem resistit totes les amenaces físiques que ens han fet, també les polítiques, cal assenyalar que les amenaces no venen tan sols de la marginalitat. Primer Miguel Domínguez i després Alfonso Grau s'han encarregat d'intentar amedrantar el moviment social al voltant de la Plataforma. Denuncies i difamacions han estat al ordre del dia.

La Plataforma Salvem El Cabanyal ha declarat reiteradament que la solució al problema plantejat es un projecte de consens, de participació ciutadana, en el que que de demostrat l'interès general de tota la ciutat.

Davant de les nostres reivindicacions, quina resposta ens dóna el govern municipal de Rita Barberá?.

Des de ja fa set anys estan fent servir l'arma més criminal i cruel que es pot usar contra les persones i el patrimoni —penseu que som plenament conscients del que diem ací. L'afirmació té una correspondencia directa amb la gravetat de la situació que sofrim.

L'arma prèvia a la utilització de la violència física és l'assetjament psicològic i físic, un turment que comporta, a poc a poc, la pèrdua de l'autoestima, l'alienació, que provoca la divisió i l'enfrontament entre el veïnat d'un mateix carrer, d'un mateix poble.

Saben que la seua violència és molt difícil de denunciar, ja que no la noten els que no la pateixen, és subliminar, subterrània... Ho saben i per això la utilitzen i pensen que no tindrà mai conseqüències per a ells, impulsors d'aquest projecte especulatiu.

La consciència col·lectiva es queda amb el fet que al Cabanyal hi ha un conflicte, que hi ha una deixadesa per part de l'administració, però és molt difícil que l'opinió pública puga percebre tota la maldat que implica la falta de neteja, la falta d'inversions generalitzades, la permissivitat amb l'establiment de tantes persones dedicades exclusivament a la venda de droga..., tota una sèrie de greuges que comporten molta més marginalitat de la que qualsevol barri pot assumir sense patir greus conseqüències. Utilitzen la violència de guant blanc, i la perversitat que du implícita mai no la podreu comprendre del tot si no la patiu directament, cosa que no vos desitgem.

El 2 de novembre, he llegit al Levante-EMV: «La Generalitat contempla una anualidad de 445.000 euros (de los 5,5 millones del presupuesto total) para el plan de rehabilitación de Russafa, casi la misma cantidad que aportará al plan de la muralla islámica (Ciutat Vella), que lleva meses de retraso. El Cabanyal, uno de los barrios de la fachada marítima, se queda descabalgado de las inversiones de la Generalitat».

NO HI HAVIA AL CABANYAL UNA CASA COM LA MEUA.

La façana blanca i el pati ple de flors
Les cambres lluminoses i la cuina petita
Per sentir el calor del menjar al forn
Un saló gran on vivíem tots junts
Passant les vesprades llegint llibres,
fent faena o sense fer res.
Ma casa la derrocaren un dia
I ens deixaren al carrer
Feroçment ens la llevaren del matí a la nit.
Tot ho recorde mentre veig el solar.
Han passat anys, molts anys;han passat
moltes coses i el solar continua sent solar.
Per què ma casa, si no destorbava ningú?
Ens pagaren una misèria, un no-res
Per tota una vida, la infantesa de ma mare,
La joventut dels seus pares, i per a què?
Ara només existeix un lloc on deixen
Cotxes aparcats i passegen gossos,
Un terreny sense sentit, un forat
Que abans era vida plena, la meua,
La dels meus i la d'un barri
amb ganes d'obrir-se pas.

De sobte encara em pren la fúria
Què voleu que hi faça! Ma casa ho era tot.

No hi havia al Cabanyal una casa com la meua.

SE'N VA AMB EL VENT
Volen les paraules
als carrers on passaven la vida
burlant-se dels vencedors
i s'enyora d'aquells dies
quan s'amaven sota les cadires
passava la processó

Se'n va amb el vent
la lluna i la poesia
Se'n va amb el vent
el cel pintat de colors
Se'n va amb el vent
la màgia alegre i senzilla
d'aquella València antiga
de barri de pescadors

Si poguera tornar
on va començar la vida
si poguera guardar un tros
d'aquell vell amor
vestiria totes les nits
de llum i alegria
per veure-la un últim dia
per sentir-la més a prop

Volen les promeses
als solars on habiten les runes
d'antics consolats d'amor
i recorda com ballaven
sota el cel d'on penjaven estreles
entre llunes de cartró

Se'n va amb el vent
la petita geografia
Se'n va amb el vent
les veles de l'horitzó
Se'n va amb el vent
la màgia alegre i senzilla
d'aquella València antiga
de barri de pescadors

Si poguera tornar
on va començar la vida
si poguera guardar un tros
d'aquell vell amor
vestiria totes les nits
de llum i alegria
per veure-la un últim dia
per sentir-la més a prop

CANTE PER LA PUNTA
Allà en La Punta per on ix el sol
hi havia un llogaret de cases velles i horts
on vivia gent senzilla que llaurava la terra i feia el poble fort

Un mal dia els va caure el mort
vingué l'autoritat a fotre a dret i a tort:
"heu de deixar les cases que les màquines venen a ampliar el port"

No pot ser, deu ser un malson
com van a foragitar-nos i deixar-nos

sense nom
això és ben bé el que pensava tothom
però l'avarícia és sorda i no vol escoltar raons

Vingué una colla de joves de la ciutat
a omplir les cases buides i fer comunitat
els veïns s'organitzaren i tots junt es plantaren damunt dels teulats

Però la policia no pot tolerar això
i fa servir les porres per obrir pas al patró
i les llàgrimes corren
perquè no hi ha justícia per al poble, no

L'últim llar s'acaba d'enderrocar
quan ve el paper del jutge que s'ha cansat d'esperar
les dones, valentes, no han deixat d'escridassar:
"mireu-nos a la cara si us queda dignitat!"

Cante per La Punta, per l'Horta i el Cabanyal
per la gent que lluita pels seus drets
fins el final

Així és com va fent progrés
qui diu que sap el que vol dir però mai no ho ha entès
qui s'ompli les butxaques amb bulos i amenaces
i sempre en vol més

Puja l'odi que han alimentat
i qui tenia dubtes ja no li'n queda cap
es donarà a la causa que ha d'engolir
aquesta xusma per un forat

Vindran més casos com el que s'ha contat
una sentència freda, bulldogs uniformats
enfront més braços faran costat
i arraparan la terra on s'han deixat la sang

Cante per La Punta per l'Horta i el Cabanyal
per la gent que lluita pels seus drets
fins el fina

QUADERN DE L'ALUMNE

AQUEST PERTANY A: _____

Benvinguts, sí benvinguts al nostre Cabanyal!

Ací a aquest quadern trobaràs totes les ferramentes necessàries per a elaborar la teua pròpia RUTA LITERÀRIA POPULAR.

Però...

Què és una Ruta literària popular?

Segur que heu vist una guia turística abans veritat? Un llibret on apareixen els monuments i edificis més importants, grans jardins, llocs d'entreteniment... que serveix per a informar als visitants no?

Doncs nosaltres anem a crear molt més que això. Anem a crear la **NOSTRA** guia, on apareguen els llocs i les persones més importants per a nosaltres, on descriurem allò que desitgem comunicar a les persones que visiten el nostre barri.

Després, anirem al carrer i, per grups, haureu de crear el recorregut a partir dels llocs escollits i així, obtindrem la nostra **RUTA LITERÀRIA POPULAR**!

Però primer haurem d'aprendre a fer-ho. Aleshores, començarem per crear una ruta literària i històrica sobre els llocs més importants per als veïns del nostre barri al llarg de la història. Us hem portat molts contes populars, fotografies, vídeos... a partir dels que poder extraure tota la informació i conèixer la història popular del Cabanyal.

Esquema de la informació estreta

Ací aniràs omplint tota la informació per punts que anirem recopilant als tallers.

Per tant, conserva el quadern NET i SENCER, per favor!

LLOC 1: _____

LLOC 2: _____

LLOC 3: _____

LLOC 4:_____

LLOC 5:_____

LLOC 6:_____

LLOC 7:_____

LLOC 8:_____

Taller 1

Testimonis

Us presentem a Pepiqueta i Domingo, dos veïns del Cabanyal que tenen molt que contar.

Presta molta atenció i tracta d'identificar de quins llocs es parlen i anota els elements més característics i les activitats que allí es desenvolupen, doncs al final, entre tots, recopilarem la informació que hauràs d'omplir a la teua fitxa.

Recorda que és un esquema, aleshores fes-ho per punts.

Taller 2

En aquest taller hauràs d'extraure informació a partir de dos contes i dos textos que anem a llegir. Si contenen imatges, fixa't també.

Com? Doncs contesta les següents preguntes que corresponen a cada text i després decideix quina informació escollir per a omplir la fitxa dels llocs.

Preguntes de comprensió lectora

"Les Gildes" i el "Trampolí"

1. Quins llocs anomena l'autor/a?

2. Quines són les activitats que allí es realitzaven i com?

3. Quins personatges acudeixen a aquest lloc. Per què són importants? Què fan?

"El rellotge de sol"

1. De quin lloc parla el text?

2. Quin element és representatiu? Quina era la seua funció?

3. Descriu qui i per a què s'utilitzava.

“L’antiga Llotja”

1. Quin lloc s’està descrivint a aquest article? On es situa?

2. Quines funcions ha cobert al llarg de la seua història?

3. Per a què s’utilitza ara?

Taller 3

En aquest taller anem a extraure informació a partir de moltíssim material, aleshores hauràs de col·locar-te a l’espai que la mestra t’assigne i seguir les instruccions que allí hi trobaràs.

Recorda que treballaràs en grup, aleshores hauràs de tindre en compte als teus companys, col·laborar i respectar.

Taller 4

Ja tenim tota la informació necessària!

Ara anem a aprendre a escriure un text descriptiu amb tot el que hem recollit fins ara.

Presta atenció i anota la definició creada per tots dels següents elements que s'utilitzen normalment a aquests textos.

Adjectius:_____

_____

_____

Adverbis:_____

_____

_____

Preposicions:_____

_____

_____

Figures retòriques:_____

_____

_____

Ara...

Ja tens totes les ferramentes per a poder elaborar la ruta històrica i literària i eixir al carrer.

Recorda tots els passos perquè als pròxims tallers elaboraràs per equips la teua PRÒPIA RUTA!